

To: monitorPA[5.1.2e @snn.eu]
Cc: 5.1.2e @nationaalcoordinatorgroningen.nl[5.1.2e @nationaalcoordinatorgroningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @loppersum.nl[5.1.2e @loppersum.nl];
5.1.2e @slochteren.nl[5.1.2e @slochteren.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; Jan Kleine[Jan.Kleine@groningen.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @groningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl];
5.1.2e @provinciegroningen.nl[5.1.2e @provinciegroningen.nl]; 5.1.2e [5.1.2e @snn.eu]

From: 5.1.2e
Sent: Thur 9/17/2015 10:34:17 PM
Subject: Re: Antwoord Rutte begroting en gaswinning Groningen

En voor de volledigheid het vervolg, tijdens de beantwoording kabinet in de kamer

De heer **Van Haersma Buma** (CDA):

Mijn vraag gaat over een antwoord dat schriftelijk is gegeven, maar waarop ik wellicht nog enige verheldering kan krijgen. Het gaat over de winning van gas in Groningen. Het lijkt erop dat de winning dit jaar 30 miljard kuub is, maar dat in de huidige raming voor volgend jaar de winning weer omhoog gaat naar 33 miljard kuub. Dat snapt het CDA niet goed, omdat nu juist sinds 1 juli de afspraak was dat de winning niet verder omhoog zou gaan. Terug naar 30 miljard kuub, dus en dat waardeert het CDA. Maar wij begrijpen niet de beweging om vanaf 1 januari weer rekening te houden met 33 miljard kuub.

Minister **Rutte**:

Dit jaar is het 30 miljard kuub uit de grond en 3 miljard kuub uit de gasvoorraad. Dat is samen 33 miljard kuub. Dat trekken wij plat door naar volgend jaar. In december komt er, conform de beantwoording, langs twee sporen een besluit over de winning in 2016. Het is dit jaar 33 miljard kuub; 30 miljard kuub plus 3 miljard kuub uit de voorraad.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA):

Nog even voor de zekerheid — ik respecteer dat het besluit nog moet komen — en voor de helderheid: dit betekent toch dat de winning van 30 naar 33 miljard kuub gaat? Wat de premier "plat" noemt, betreft de gaslevering, maar de winning is voor dit jaar 30 miljard kuub, met 3 miljard kuub uit de reserve. Volgend jaar gaat de winning dus weer omhoog naar 33 miljard kuub. Ik vraag mij af of de Groningers dat hebben bedoeld toen zij akkoord gingen met wat er nu gebeurt.

Minister **Rutte**:

Voor volgend jaar is er eigenlijk nog niets besloten. Wij moeten in december een besluit nemen. Voor de begroting ga je uit, ceterus paribus, van het niveau van dit jaar. Maar nogmaals, in december nemen wij het besluit. Dit zegt dus eigenlijk heel weinig over wat wij echt gaan doen in 2016.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA):

Politiek gezien is dat nogal wat. Toen de afspraak per 1 juli werd gemaakt, was het met name de Partij van de Arbeid die zei dat de winning niet meer mag uitkomen boven de 30 miljard kuub. Ik denk niet dat die partij heeft bedoeld dat de winning per 1 januari 2016 wel weer boven de 30 miljard kuub mag uitkomen. Het is dus nogal een politiek besluit om in de begroting 33 miljard kuub op te nemen. Dat is niet zomaar iets. Ik respecteer dat wij er nog over komen te praten, maar dit wordt wel een heel pittige discussie, ook met de Groningers, zeg ik er maar meteen bij. Zij hebben dit natuurlijk nooit voorzien.

Minister **Rutte**:

Toch nog een keer, voordat er een misverstand over ontstaat: in december nemen wij dat besluit. Dit jaar is het totale winningsniveau 33 miljard kuub. Dat komt uit twee bronnen, daar heeft de heer Buma gelijk in, maar het totaal is 33 miljard kuub. In de begroting wordt verondersteld dat dit volgend jaar doorloopt, maar wij weten — het staat trouwens ook in de stukken — dat wij in december op basis van de sporen die ik in de schriftelijke set heb laten opnemen, besluiten gaan nemen. Daarbij kijken wij naar wat een verantwoord niveau van gaswinning is. Ook bezien wij hoe de omkering van het systeem van gaslevering werkt.

De heer **Klaver** (GroenLinks):

In de schriftelijke beantwoording van een vraag van collega Buma las ik dat het niveau van gaswinning mede afhankelijk is van de vraag in hoeverre wij erin slagen om de huizen te versterken. Als wij erin slagen om de huizen in Groningen te versterken, gaat het veiligheidsrisico omlaag. Daardoor zou de noodzaak om verder terug te gaan in de gaswinning er niet meer kunnen zijn. Heb ik dat goed begrepen?

Minister **Rutte**:

Het belangrijkste is dat hier niets nieuws staat. Wat hier staat, is wat wij eerder hebben afgesproken, namelijk dat de minister van Economische Zaken, Henk Kamp, in december naar het kabinet en naar de Kamer komt met een besluit over 2016. Alle dingen die hierin staan, hebben wij eerder al met elkaar afgesproken. Wij gaan naar alle dingen kijken. Dat geldt ook voor de organisaties die genoemd staan. Er staan geen nieuwe dingen in het schriftelijke antwoord; het is allemaal bekend.

De heer **Klaver** (GroenLinks):

Ik vind het toch wel raar dat je zegt: het is vervelend dat er aardbevingen zijn in Groningen, maar zolang je huis niet instort of er geen scheuren in komen, is het acceptabel. Dan is het gewoon vervelend dat de grond daar wat trilt. Wij moeten toch juist terug in de hoeveelheid gas die wij winnen? Anders blijven die bevingen ontstaan. Of er nu wel of geen scheuren in huizen komen, aardbevingen in Groningen zijn toch niet acceptabel?

Minister **Rutte**:

Wij zijn toch behoorlijk teruggegaan? Wij zijn van meer dan 50 miljard kuub nu naar 30 miljard kuub plus 3 miljard kuub. Dat is een behoorlijke terugloop.

De heer **Klaver** (GroenLinks):

Het punt is dat er wordt aangegeven: misschien kunnen we het hierbij laten; misschien hoeven we helemaal niet verder terug, als we huizen weten te versterken. Er wordt een voorwaardelijkheid geschapen. Als we huizen weten te versterken, als er geen gevaar meer is op scheurvorming en geen instortingsrisico, dan maakt het eigenlijk niet zo heel veel uit dat de grond blijft trillen in Groningen. Dan kunnen we best op het huidige niveau blijven zitten. Dat vind ik apart. Dan zeg je eigenlijk: het maakt niet zo veel uit of er aardbevingen zijn, zolang huizen maar niet instorten. Dat is dan de norm.

Minister **Rutte**:

Nee, echt niet, en dat weet de heer Klaver ook. We hebben hier al eerder een aantal keren over gesproken, althans niet ikzelf met de Kamer, maar de minister van Economische Zaken. Alle gronden op basis waarvan dat besluit genomen wordt, zijn bekend. De heer Klaver licht er nu eentje uit, zo van: oh, dus als zus en zo, dan kunnen we terug naar 50. Dat is helemaal niet het voornemen. We gaan dit najaar heel serieus met elkaar kijken hoe de kaart erbij ligt en wat de feiten zijn. Wat is een verantwoord niveau van gaswinning? Daar gaan we met elkaar over spreken en zo hoort het ook. Ik denk dat daarbij het tegengaan van aardbevingen een heel belangrijk punt is.

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 17 sep. 2015 om 11:13 heeft "monitorPA" <5.1.2e@smm.eu> het volgende geschreven:

[Antwoorden op vragen, gesteld tijdens de eerste termijn van de Kamer bij de Algemene Politieke Beschouwingen op 16 september 2015](#)

Vraag van de g.a. de heer Van Haersma Buma (CDA): Waarom wordt in de begroting uitgegaan van een stijging van de gaswinning in Groningen van 30 naar 33 mld m3? Kan het kabinet dat toelichten en motiveren naar TK en Groningers aan wie is gezegd dat het minder zou worden?

Antwoord

De gaswinning in Groningen in 2016 zal worden bepaald door het winningsbesluit dat eind 2015 wordt genomen. De veiligheid van de inwoners van Groningen en de leveringszekerheid staan daarbij voorop.

Het niveau van gaswinning van 33 mld m3 in de begroting betreft een technische veronderstelling uitgaande vanuit een constant gebruik van binnenlands geproduceerd laag-calorisch gas.

In 2015 is geput uit de reserveopslag in Norg waardoor de winning de facto maximaal uitvalt op 30 mld m3.

Om tot goede besluitvorming te komen over de gaswinning voor 2016 worden twee sporen onderzocht:

1. een verantwoord niveau van gaswinning;
2. omkering van het systeem van gaslevering.

In het eerste spoor wordt een verantwoord niveau van gaswinning bepaald. Preventieve investeringen in versterking van woningen hebben ook invloed op het veiligheidsrisico en dus op het niveau van gaswinning dat maatschappelijke acceptabel is.

De NAM doet als vergunningvragende partij onderzoek naar de veiligheidsrisico's die verbonden zijn aan de gaswinning. Het staatstoezicht op de mijnen (SodM) en de Commissie Meijdam brengen vervolgens advies uit aan de overheid over de door NAM opgeleverde onderzoeken. SodM kijkt naar de relatie tussen aardbevingen en gaswinning. Commissie Meijdam kijkt naar de relatie tussen aardbevingen en schade aan woningen.

Op grond van de onderzoeken van de NAM en de adviezen die in het verlengde daarvan worden gegeven, neemt de overheid een winningsbesluit. Het is op dit moment nog niet te zeggen hoe dit besluit er uit zal zien.

Het tweede spoor is de omkering van het gassysteem waarbij wordt uitgegaan van de maximale inzet van hoogcalorisch gas dat door toevoeging van stikstof wordt geconverteerd tot laagcalorisch gas, aangevuld met Groningengas. Dit in plaats van een gemaximeerde winning van Groningengas. In dit scenario wordt tevens gekeken naar de effecten van de omkering op het fysieke functioneren van het systeem en de werking van de gasmarkt.

Hierbij eveneens de relevante passages uit de Algemene Politieke Beschouwingen over gaswinning Groningen

De heer **Van Haersma Buma** (CDA):

Onzekerheid is er ook bij de Groningers. Het kabinet is voor 2015 teruggegaan naar het winnen van maximaal 30 miljard m3 gas op jaarbasis. Als men de begroting leest, lijkt het echter — het CDA kan dat nauwelijks geloven — of voor 2016 de gaswinning weer stijgt naar 33 miljard m3. De gaswinning zou toch naar beneden gaan, en niet weer omhoog? Hoe zit dit precies? Kan het kabinet dit motiveren, niet alleen tegenover de Kamer, maar ook tegenover de Groningers? Aan hen is gezegd dat de gaswinning minder zou worden.

De heer **Slob** (ChristenUnie):

Als u daar rondkijkt, weet u dat er wel het een en ander is gebeurd in de afgelopen jaren. Voordat u naar de toekomst gaat kijken, wil ik toch nog even terugkijken op het verleden. Als u bijvoorbeeld in Groningen boven de grond uitkomt, ziet u geen randen maar scheuren. Scheuren in de muren. Het afgelopen jaar hebben we daarover vaak gedebatteerd hier. De Partij van de Arbeid is ook heel erg duidelijk geweest: die gaskraan moet verder dicht. U zei zelfs: dat is snoeihard, dat is een commitment aan Groningen. Anderen hebben het vandaag ook al gezegd: wij kijken naar de begroting en wij zien dat die gewoon weer op 33 miljard kuub staat. Wat is de ambitie van de Partij van de Arbeid voor 2016 ten aanzien van de gasboringen?

De heer **Samsom** (PvdA):

Die is zoals zij altijd was. Die boringen moeten zo ver als mogelijk omlaag. Zo ver als mogelijk betekent: zo veel mogelijk winnen als nodig is om ons van gas te voorzien, maar niet meer dan dat. Die toezegging deden wij vanaf het begin. Vanaf het begin werd zij met veel scepsis ontvangen; die toezegging hebben wij waargemaakt en die blijven wij ook waarmaken. Dat betekent voor het komende jaar dus dat we, nu we op 30 miljard zitten, verder naar beneden moeten. Dat het kabinet dat nog niet inboekt, snap ik heel goed. Dat hoeft trouwens ook helemaal niet. Zo gaat het met gasbaten: die hoeft je niet op die manier in te boeken. Het kabinet vaart gewoon op het lopende besluit, maar in december nemen we een nieuw besluit. Wat ons betreft gaan we nog iets verder naar beneden, als dat mogelijk is voor de energievoorziening van dit land.

De heer **Slob** (ChristenUnie):

Iets verder naar beneden. Hij staat dus weer gewoon voor 33 miljard in de boeken. Inderdaad, in december zal minister Kamp daarover een besluit moeten nemen voor 2016. Maar ik denk dat het belangrijk is dat u gewoon helder bent over waar u naartoe wilt. Uw eigen woordvoerder heeft steeds "30" in de mond genomen voor dit kalenderjaar, maar we gaan nu naar 2016. We zullen verder moeten, die energietransitie zal moeten plaatsvinden. Die gaskraan zal dus verder dicht moeten. Waar wil de Partij van de Arbeid heen als het gaat om de gasboringen in 2016? Dat lijkt me toch niet zo'n heel moeilijke vraag. Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

De heer **Samsom** (PvdA):

Minder dan 30 miljard kuub. Als dat mogelijk is om onze samenleving van energie te blijven voorzien, willen we naar een gaswinning van minder dan 30 miljard kuub.

De heer **Slob** (ChristenUnie):

We stellen ook geld beschikbaar voor een verdere afbouw van de gasproductie in Groningen, wat ons betreft volgend jaar naar 27 miljard kuub.

Wij hebben onze begroting laten doorberekenen door het CPB. Zoals het hoort, zeg ik met gepaste trots. We lopen goed rond, zoals we dat noemen. Ons saldo is vanwege de door ons gekozen teruggang in gasproductie slechts 0,1 procent slechter dan dat van het kabinet. Dat is acceptabel als je uitgaat van de leuze dat er niets boven Groningen gaat, zeker Brussel niet. Ik vraag het kabinet om morgen op onze begroting in te gaan.

Met vriendelijke groet,

<image005.jpg>

5.1.2e
Projectmedewerker Public
Affairs

<image003.jpg>

<image004.jpg>

T +31(0) 5.1.2e

Bezoekadres
Leonard Springerlaan 15, Groningen

E 5.1.2e@snn.eu
www.snn.eu @hetsnn

Postadres
Postbus 779, 9700 AT Groningen

Spaar het milieu door deze e-mail niet te printen

<image005.jpg>